

Alexanders gymnasiearbete inriktat mot yrket guidning

Följande exempel beskriver gymnasiearbete som är inriktat mot yrket guidning inom examensmålen för hotell- och turismprogrammet. Alexander genomför sin uppgift i par med en annan elev som genomför sitt gymnasiearbete inom examensmålen för ett annat program¹. I exemplet är fokus på Alexanders gymnasiearbete. Eleverna i exemplet genomför sitt gymnasiearbete i företagsliknande arbetsform.

Alexanders uppgift

Alexander har fått i uppgift att i sitt gymnasiearbete planera och producera en gruppaktivitet med guidning som ska genomföras under en dag. Alexander har huvudansvaret för guidningen men ska även bistå den andra eleven vid marknadsföringsarbetet. Han ska han utvärdera produktionen och genomförandet av gruppaktiviteten samt beskriva eventuella problem som uppstått och ge några förbättringsförslag. Tillsammans med den andra eleven ska Alexander även formulera en affärsplan som också ska utvärderas.

Gruppaktiviteten ska planeras och genomföras av de två eleverna tillsammans i företagsliknande arbetsform. Eleverna har olika ansvarsområden, vissa delar ska eleverna utföra var för sig och andra delar ska de utföra tillsammans.

Alexanders gymnasiearbete

Planering

Alexander och kamraten diskuterar olika alternativ för gruppaktiviteten. De bestämmer sig tillsammans för att arrangera en guidad bussresa i regionen och kommer överens om målgrupp för aktiviteten.

Alexander tittar på några bussarrangörers hemsidor för att skapa sig en bild av det utbud som finns. Han undersöker alternativa utflyktsmål och lämpliga aktiviteter.

¹ Se även Skolverkets exempel på gymnasiearbete inriktat mot yrket marknadsförare.

Skolverket

Alexander tar sedan tillsammans med sin kamrat, som gjort marknadsundersökningen, ställning till vilka leverantörer som ska anlitas samt beslut om vilka gruppaktiviteter som ska genomföras. Alexander ringer därefter flera bussbolag för att fråga om priser och villkor för att hyra buss.

Utifrån undersökningen tar Alexander fram en lämplig bussrutt där huvudaktiviteten för dagen är ett av regionens välkända slott. Han planerar resan i detalj och bedömer tidsåtgång. I utflykten ingår en lunch i slottsmiljö. Alexander tar kontakt med restaurangen och diskuterar menyn. Dessutom undersöker han utbudet på utflyktsmålet bland annat parkeringsmöjligheter för bussen och var resenärerna kan uppsöka toaletter.

Alexander planerar de olika delarna i guidningen och skriver sitt guidemanus. Han utarbetar även ett programblad till resan. Dessutom gör han en riskanalys för hela gruppaktiviteten.

Alexander och kamraten utarbetar tillsammans en enkät till resenärerna för att utvärdera arrangemanget och marknadsföringsinsatserna.

Genomförande

Tillsammans med kamraten utarbetar Alexander en affärsplan med fokus på marknadsplan, produkt och ekonomisk beräkning. I den ekonomiska beräkningen har kamraten räknat ut ett nollresultat. Om resan skulle gå med vinst planerar Alexander och hans kamrat att överskottet ges till välgörande ändamål.

Alexander börjar resdagen med att träffa busschauffören för en sista kontroll av resrutten. Han dubbelkollar även säkerhetsbestämmelserna inför sin förestående säkerhetsgenomgång. Alexander kontrollerar bussens säkerhetsutrustning, första hjälpen-lådan och därefter bussens ljudanläggning.

Alexander tar sedan tillsammans med sin kamrat emot resenärerna och hälsar dem välkomna. Resenärerna prickas av på namnlista och får ett programblad. Alexander informerar om dagens program och går igenom säkerhetsföreskrifterna. Sedan bär det iväg och guidningen börjar enligt planerat program. Under bussresan uppstår några problem såsom att en resenär glömt att meddela sitt behov av specialkost och att en annan resenär inte orkar fullfölja hela guidningen på slottet. Alexander vidtar lämpliga åtgärder med hjälp av sin kamrat.

Bussresan avslutas med att Alexander delar ut enkäterna till resenärerna. Alexander och kamraten samlar in enkäterna, tackar resenärerna samt iordningsställer bussen enligt bussbolagets rutiner.

Utvärdering

Alexander utvärderar sin planering, gruppaktivitetens genomförande och guidningen. Till sin hjälp har han enkäterna, programbladet och guidmanuset samt några synpunkter från busschauffören. Dessutom utvärderar Alexander tillsammans med sin kamrat den gemensamma insatsen och genomförandet av gruppaktiviteten samt affärsplanen och företagets resultat.

Alexander diskuterar sin utvärdering med ansvarig lärare och medbedömaren. I samtalet ger Alexander förslag på kvalitetsförbättringar vad gäller guidning, effektivitet och gästbemötande.

Om bedömningen i exemplet

Det är utifrån målen för gymnasiearbetet som läraren med hjälp av medbedömaren bedömer om Alexanders gymnasiearbete är godkänt eller inte. I examensmålen för yrkesprogrammen framgår följande mål för gymnasiearbetet:

Gymnasiearbetet ska visa att eleven är förberedd för det yrkesområde som gäller för den valda yrkesutgången. Det ska pröva elevens förmåga att utföra vanligt förekommande arbetsuppgifter inom yrkesområdet. Gymnasiearbetet ska utföras på ett sådant sätt att eleven planerar, genomför och utvärderar sin uppgift. Gymnasiearbetet kan utformas så att det ger eleverna möjlighet att pröva sitt yrkeskunnande i företagsliknande arbetsformer.

I det här exemplet har läraren som stöd för bedömningen av Alexanders gymnasiearbete även använt sig av den lista med punkter som finns i boken *Gymnasieskola 2011*. En sådan lista som stöd för bedömningen av gymnasiearbetet har tagits fram för varje nationellt program inom gymnasieskolan och den kan även användas inom vuxenutbildningen. Läraren har dock anpassat listan till Alexanders yrkesområde och uppgift samt till vad som Alexander har möjlighet att visa i sitt gymnasiearbete.

De kunskaper, färdigheter och förmågor som anges i listan förväntas Alexander visa på ett yrkesmässigt sätt, men utifrån de förväntningar som kan ställas på den som är ny i yrket. I samband med att Alexander får reda på sin uppgift för gymnasiearbetet, får Alexander även information om grunderna för bedömningen. Det innebär i exemplet att läraren och Alexander tillsammans går igenom punkterna nedan, innan Alexander genomför gymnasiearbetet.

Alexander förväntas i sitt gymnasiearbete visa:

- kunskaper om guidning och reseledning vid planering och genomförande av aktiviteten,
- kunskaper om service och bemötande som krävs för att genomföra aktiviteten på ett yrkesmässigt sätt,
- kunskaper om lagar och bestämmelser gällande säkerhet vid planering och genomförande av aktiviteten,
- kunskaper om att planera och driva ett företag,
- färdigheter i att göra affärsplan och budget,
- färdigheter i att informera och guida på ett tydligt och lättförståeligt sätt,
- färdigheter i att använda lämplig utrustning som krävs vid aktiviteten,
- förmåga att samarbeta med olika aktörer samt arbeta självständigt och att ta egna initiativ i samspel med kunder,
- förmåga att möta kunder på ett yrkesmässigt sätt i de situationer som uppstår under aktiviteterna,
- förmåga att handla omdömesgillt och ta ansvar för de egna arbetsuppgifternas genomförande,
- förmåga att på ett yrkesmässigt sätt lösa eventuella problem som uppstår vid genomförandet av aktiviteterna, samt
- förmåga att bedöma kvaliteten, enligt branschens normer, på utfört arbete samt i samband med utvärdering, samt
- förmåga att diskutera, värdera och reflektera över sitt arbete i företagsliknande arbetsform och hur arbetsprocessen har påverkat resultat.